



Gastvrijheid

wegwijzer naar vorming

INSPIRATIE IN DE PRAKTIJK

Gastvrijheid betekent dat wij ons niet vasthechten aan één onveranderlijke cultuur, maar dat iedereen welkom is die te gast wil zijn. Gastvrijheid betekent ook dat wij durven zeggen waar wij als gastheer voor staan. Gastvrij in dialoog gaan nodigt gastheer en gast uit tot het erkennen en versterken van ieders identiteit.

Je krijgt acht wegwijzers naar vorming in een katholieke dialoogschool aangereikt.

Hoe inspireren ze je in de praktijk tot denken, doen en zijn in dialoog?

Deze **inspiratiefiche** geeft enkele aanknopingspunten en voorbeelden als opstap.

Je bedenkt er zelf zeker nog vele andere ...

Je kunt het thema benaderen vanuit de drie invalshoeken van de identiteitsdriehoek:

je persoonlijke identiteit, je professionele identiteit en de identiteit van je school.

Het is ook verweven met het leerplan Zill voor het basisonderwijs en het gemeenschappelijk funderend leerplan voor het secundair onderwijs.

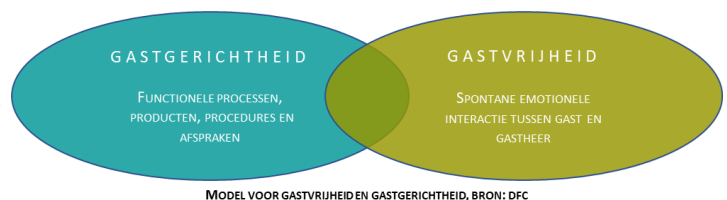
Samen vertolken de wegwijzers hoe een katholieke dialoogschool naar vorming kijkt.

DENKEN

Gastvrijheid is een waarde, daar zal iedereen het over eens zijn, maar ze is meer dan dat: ze is ook een funderend principe voor een school.

Kenmerken van gastvrijheid

- Gastvrijheid toont zich het sterkst in de ontmoeting met de ander, met degenen die anders denken en leven.
- Onze gastvrijheid is evenredig tot onze menselijkheid, gastvrijheid is een basisprincipe van dienstverlening.
- Gastvrijheid bevat altijd een element van onbaatzuchtigheid. Dat betekent niet dat gastvrijheid in strijd is met commercieel denken of handelen.
- Gastvrijheid wordt gekenmerkt door wederkerigheid. Het is noodzaak voor wie haar ontvangt, maar ook voor wie haar geeft.



MODEL VOOR GASTVRIJHEID EN GASTGERICHTHEID, BRON: DFC

- Gastvrijheid is niet zomaar organiseerbaar. Het is moeilijk te bepalen wat juist gastvrijheid teweegbrengt.
- Gastvrijheid is meer dan gastgerichtheid.

Icoon van Roeblov rond gastvrijheid (Emmaüsgangers)

Het grote thema van deze icoon is de beweging van de ene persoon naar de andere toe. Hier trekt niemand iets naar zich toe, want onze God leeft in betrokkenheid op de ander en kijkt voortdurend naar de ander uit. Hij is tegelijk gast en gastheer. Hij wandelt mee als tochtgenoot en wordt dan voorganger. Hij schuift mee aan tafel als gast en wordt gastheer bij het breken van het brood.



Enkele stellingen

- Professionele gastvrijheid is een kunst.
- Gastvrijheid is universeel en gaat voorbij aan alle religies.
- Gastvrijheid verstrekken vraagt om wilskracht en overwinningen op jezelf.
- Gastvrijheid is verantwoordelijkheid nemen voor je gasten.
- Gastvrijheid is een onvergetelijke 'vingerafdruk' achterlaten bij een ander.

Uit F. Bitter, Consulaat voor Gastvrijheid Management, Managementsite voor en door professionals

Wat betekenen deze stellingen over gastvrijheid voor jezelf als mens (persoonlijke identiteit), voor je werk in het onderwijs (professionele identiteit) en voor jullie school (institutionele identiteit)?

Gastvrijheid en Zill

De wegwijzers naar vorming geven richting aan het team om doorheen het hele schoolgebeuren tot op de klasvloer te groeien als katholieke dialogeschool. Het leerplan biedt tal van vindplaatsen om daaraan te werken met de leerlingen. Een [overzicht op de website](#) verzamelt er enige.

Gastvrijheid en het gemeenschappelijk funderend leerplan so

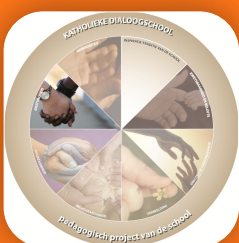
Het leerplan is voor de leraar het anker om bij de leerlingen de steeds complexere wereld te ontsluiten in hun groei naar volwassenheid. De wegwijzers geven daaraan richting en verbinden de vormingsopdracht van de school met haar Bijbels-christelijke inspiratie. De [algemene inleiding leerplannen so](#) past dat toe op elke wegwijzer.

Gastvrijheid en het Vademecum zorgbreed en kansrijk onderwijs

Het vademecum toont zich als een stevig huis, gebouwd op goede grond en met stevige fundamenten. Gastvrijheid zit in de grond waarop we bouwen. Bron: [Vademecum, Bouwen aan een school voor iedereen.](#)

DOEN EN ZIJN

Uit *Hoop doet leren* van Carl Snoecx (Halewijn, 2019) citeren we volgende passage rond gastvrijheid (p. 31-32): *Een verdraagzaam iemand gaat respectvol om met zijn medemens. Iemand die gastvrij is, doet meer. Hij slecht daadwerkelijk barrières en bouwt bruggen. (...) Het uitoefenen van dat soort gastvrijheid is niet vanzelfsprekend. Gastvrijheid gaat tegen de stroom van het gewone in, zij confronteert iemand met de vreemdheid en ongewoonheid van een ander mens, vooral als die niet zijn taal spreekt en niet zijn waarden deelt.*



Gastvrijheid als begrip vraagt om verdere verkenning en verdieping. Ga in gesprek over gastvrijheid. Kom doorheen de dialoog tot de diepere betekenis van het begrip.

- Wat versta jij onder (Bijbelse) gastvrijheid?
- Waar heb je zelf al gastvrijheid mogen ervaren? Waarom voelde jij je echt 'te gast'?
- Waar ben je zelf al gastvrij geweest? Wat kenmerkte jou als gastheer/vrouw?
- Wat is er volgens jou nodig om gastvrij te kunnen zijn?
- Men ziet vaak dat arme mensen gastvrijer zijn dan rijke. Hoe zou dat komen?
- Wat betekent gastvrijheid in de context van een school, een klas?
- Waaraan zie ik dat jouw school gastvrij is?
- Zie je een verband tussen 'gastvrijheid' en 'dialoog'?

Ga op de website www.willibrordbijbel.nl zoeken naar Bijbelteksten die bruikbaar zijn voor een bezinning of viering rond het thema 'gastvrijheid'. Via de zoekopdracht geef je trefwoorden in als gastvrij, gastvrijheid, welkom, huis ... Zo kom je op het spoor van geschikte Bijbelteksten (Bijbelvertaling naar keuze). Een voorbeeld:

Liefde jegens allen (de brief aan de Romeinen 12, 9-18)

Uw liefde moet oprecht zijn. Verfoei het kwaad, houd vast aan het goede. Bemin elkaar hartelijk met broederlijke liefde. Probeer elkaar in beleefdheid te overtreffen. Laat uw ijver niet verflauwen, wees vurig van geest, dien de Heer. Laat de hoop u blij maken, houd stand in de verdrukking, volhard in het gebed. Draag bij voor de noden van de heiligen, leg u toe op **gastvrijheid**. Zegen hen die u vervolgen; u moet hen zegenen in plaats van hen te vervloeken. Wees verheugd met hen die zich verheugen, en huil met hen die huilen. Leef in harmonie met elkaar. Wees niet hooghartig, maar wijd u aan eenvoudige taken. Houd uzelf niet voor wijs. Vergeld niemand kwaad met kwaad. Heb het goede voor met alle mensen. Leef, voor zover het in uw macht ligt, met alle mensen in vrede.

Zoek op de website www.kuleuven.be/thomas/pastoraal/vieringen via de 'geavanceerde zoekopdracht' verdiepende teksten rond het thema 'gastvrijheid'. Kies een tekst die je aanspreekt en ga erover in gesprek met een collega. Een voorbeeld:

Een Afrikaans spreekwoord zegt: 'Laat de gast komen opdat gastheer en gastvrouw gezegend kunnen worden'. In de Congolese cultuur is gastvrijheid erg belangrijk. Een gast mag altijd aanschuiven rond de kookpot, een gast wordt met respect behandeld. Een gast ontvangen, betekent dat je er zelf beter van wordt. Vaak wordt er een geitje of een kip geslacht en een feestmaaltijd bereid voor de gast én heel de familie. In ruil brengt de gast cadeautjes mee, maar ook nieuws van verre familie en vrienden.

Een variant op het net aangehaalde spreekwoord zegt: 'Een gast heelt de zieken'. Wanneer een gast de familie of dorpsgemeenschap bezoekt, houden familieruzies op, staan de zieken op van hun bed, wordt de vrede hersteld en krijgt het huis nieuwe kracht. Gasten worden dan ook beschouwd als sociale helers, in zekere zin zijn zij familiedokters.

Ook via een zoekrobot (Google, Bing, Yahoo!, ...) kun je online heel wat boeiend materiaal vinden rond gastvrijheid. Een filmpje of een prent, een kunstwerk of een lied kan de uitnodiging zijn tot een boeiend gesprek over de diepere betekenis van gastvrijheid. Een voorbeeld:

Het lied 'Omdat Hij niet ver wou zijn' uit Zingt Jubilate (ZJ 105) drukt de relatie uit tussen God en mens.

Omdat Hij niet ver wou zijn, is de Heer gekomen.

Midden in wat mensen zijn, heeft Hij willen wonen.

Vakspecifieke impulsen

De website www.katholiekedialogschool.be bevat o.a. Vakspecifieke impulsen (VISjes). Vakspecifieke Impulsen op School zijn prikkels over onderwerpen en thema's die verband houden met een specifiek vakdomein en tegelijk een levensbeschouwelijke dimensie hebben.

Ga aan de slag met het VISje [Philemon & Baucis: Gastvrijheid opent nieuwe wereld](#).



DIALOOG

Gastvrijheid vanuit de school richt zich tot ouders, leerlingen, de buurt en de collega's. Werk aan de winkel dus! Hieronder vind je aandachtspunten voor een gastvrije school.

Ouders

- Een intake-gesprek is gericht op een 'warm welkom' en gebeurt 'luisterend' naar de noden en zorgen van ouders. Welke stappen zetten we om dat te bereiken?
- Oudercontacten tijdens het jaar zijn een open, gastvrij gesprek over 'hoe we samen de leerling het best kunnen begeleiden in zijn ontwikkeling in de brede zin van het woord'. Welke aandachtspunten stellen we hierbij voorop?
- Het onthaal bij een oudercontact verloopt bewust gastvrij. Hoe realiseren we dat?
- De drempel voor ouders om contact te nemen wordt bewust laag gehouden en spontane contactname wordt aangemoedigd. Hoe bereiken we dat?

Leerlingen

- Hoe zorgen we ervoor dat het onthaal van eerstejaars getuigt van onze gastvrijheid?
- Onthaal van instromers in hogere jaren/voor nieuwe kinderen in de loop van het schooljaar is een warm welkom. Hoe bereik je dat?
- Leerlingen met een bijzondere zorg worden onthaald op een manier dat ze zich welkom voelen. Wat ondernemen we om dat te bereiken?
- Er is openheid voor diversiteit (etnisch, godsdienst, ASO/TSO/BSO ...). Hoe werken we daaraan?
- Oud-leerlingen zijn welkom als ze langskomen en worden op bepaalde tijdstippen en voor welbepaalde activiteiten uitdrukkelijk uitgenodigd (b.v. als jurylid voor de GIP, als lid voor een overlegorgaan, oud-leerlingenwerking ...). Welk beleid bestaat daarrond?
- Welke afspraken zijn er rond de inbreng van kinderen in de school?

De buurt

- Kunnen onze lokalen, sportaccommodatie, speelplaats gebruikt worden door de buurt, b.v. voor een koffietafel bij een begrafenis, voor sport en spel van de jeugdbeweging ...? Welke voorwaarden stellen we? Hoe ver gaan we daarin?
- Welke samenwerkingsverbanden hebben we met organisaties uit de buurt, b.v. met de jeugdpastor, met een jeugdbeweging, met de gemeentelijke jeugddienst ...?
- Scholen van andere netten uit de buurt willen we open ontmoeten. Bij welke gelegenheden? Hoe hoog is de drempel?

Leerkrachten

- Aan het onthaal van nieuwe leerkrachten wordt veel aandacht besteed. Wie neemt dat op?
- Staan we open voor stagiairs in een gastvrij, open gesprek over de mogelijkheden en moeilijkheden voor een stage in de school? Hoe pakken we dat aan?
- De directeur heeft oog voor de noden van zijn personeel, ook in hun persoonlijk leven. Op welke manier kan een directeur een open, ongedwongen en gastvrij klimaat scheppen, zowel voor informele als voor formele gesprekken (functionerings- en evaluatiegesprek ...)?
- Oud-collega's zijn welkom als ze langskomen en worden op gestelde tijdstippen en voor welbepaalde activiteiten uitdrukkelijk uitgenodigd. Is daar een beleid rond?

Dialoog met de islam

Lees online het artikel [Gastvrijheid](#) van Herman Beck op www.alnisa.nl/gastvrijheid.



Uit: Leeftocht, september 2018